

Seat No. : _____

N12-107

November-2014

B.Com., (Sem. –V)

301 : Economics of International Trade

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) રિકાર્ડોનો તુલનાત્મક ખર્ચ-લાભનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 6
અથવા
હેક્સર - ઓહલિનનો સાધન-પરિમાણ તફાવતનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.
- (B) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારને અસર કરતાં પરિબળો વર્ણવો. 4
અથવા
આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના ગેરલાભો જણાવો.
- (C) આંતરિક અને બાહ્ય વેપાર વચ્ચેના તફાવતના મુખ્ય મુદ્દાઓ જણાવો. 4
અથવા
નિરપેક્ષ ખર્ચ લાભનો ખ્યાલ સમજાવો.
2. (A) દરખાસ્તરેખાઓ એટલે શું ? વેપારની શરતો અંગેનો દરખાસ્તરેખાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 6
અથવા
વેપારની શરતો એટલે શું ? વેપારની શરતોને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.
- (B) લેણદેણની તુલાની અસમતુલાના મુખ્ય કારણો ચર્ચો. 4
અથવા
ચલણના અવમૂલ્યન વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- (C) પ્રો. મિલનો પારસ્પરિક માંગનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં સમજાવો. 4
અથવા
તફાવત સમજાવો : લેણદેણની તુલા અને વેપારતુલા

3. (A) મુક્તવેપાર એટલે શું ? મુક્તવેપારની વિરુદ્ધની દલીલો તપાસો. 6
 અથવા
 જકાતનો અર્થ અને પ્રકારો જણાવો.
- (B) લાદણ વિરોધી નીતિ વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 4
 અથવા
 સંરક્ષણની તરફેણમાં બાળઉદ્યોગની દલીલ તપાસો.
- (C) આયાત-જકાત અને આયાત-પરિમાણનો ખ્યાલ ટૂંકમાં સમજાવો. 4
 અથવા
 ઈષ્ટતમ જકાત વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
4. (A) સ્થિર વિનિમયદર પદ્ધતિના લાભો અને ગેરલાભો ચર્ચો. 6
 અથવા
 વિનિમયદરનો સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.
- (B) વિનિમયદર અને વ્યાજદર વચ્ચેનો આંતરસંબંધ સ્પષ્ટ કરો. 4
 અથવા
 પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર પદ્ધતિ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
- (C) તફાવત દર્શાવો : સુવર્ણ આયાતબિંદુ અને સુવર્ણ નિકાસબિંદુ 4
 અથવા
 કુગાવાની વિનિયમદર પર કેવી અસર થાય છે ?
5. MCQ : 14
- (1) નિરપેક્ષ ખર્ચ લાભનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?
- (a) રિકાર્ડો (b) માર્શલ
 (c) એડમ સ્મિથ (d) મિલ
- (2) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર આ પરિસ્થિતિમાં શક્ય નથી.
- (a) નિરપેક્ષ ખર્ચ તફાવત (b) સાપેક્ષ ખર્ચ તફાવત
 (c) સમાન ખર્ચ તફાવત (d) શૂન્ય ખર્ચ તફાવત

- (3) દરખાસ્તરેખાઓનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?
- (a) માર્શલ-એજવર્થ (b) મિલ
(c) રિકાર્ડો (d) હંકસર
- (4) વેપારની શરતોને કયું પરિબળ અસર કરતું નથી ?
- (a) આયાત (b) જકાત
(c) અવમૂલ્યન (d) રાજકીય સંબંધો
- (5) સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?
- (a) નર્કસ (b) ગુસ્તાવ કેસલ
(c) માર્શલ (d) રિકાર્ડો
- (6) પારસ્પરિક માંગનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?
- (a) માર્શલ (b) મિલ
(c) રિકાર્ડો (d) ટાઉસીંગ
- (7) આવક પરિવર્તન દ્વારા લેણદેણની તુલાને સ્વયંપ્રેરિત સમાયોજન દ્વારા સમજૂતી આપવામાં આવી છે.
- (a) માર્શલ (b) સેમ્યુલસન
(c) કેઈન્સ (d) કિંગલબર્જર
- (8) ભારતમાં નીચેની કઈ વસ્તુની પાછળ સરકાર સૌથી વધુ સબસીડી ખર્ચ ભોગવે છે ?
- (a) પેટ્રોલીયમ (b) ખાતર
(c) સિમેન્ટ (d) મોટરકાર
- (9) ટંકશાળી સમતાનો સિદ્ધાંત આ ચલણ વ્યવસ્થામાં લાગુ પડે છે.
- (a) વસ્તુ નાણું (b) કાગદી નાણું
(c) સુવર્ણ ધોરણ (d) શાખી નાણું
- (10) વર્તમાનમાં સાર્વત્રિક અર્થતંત્રનું વાસ્તવિક ચિત્ર દેશના સમગ્ર અર્થતંત્રમાં જોવા મળે છે.
- (a) વેપારતુલા (b) લેણદેણની તુલા
(c) દેશમાં સોનાનો જથ્થો (d) અનામત ચલણ

(11) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર આનું પરિણામ છે.

(a) રાજકીય સંબંધો

(b) આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ વિભાજન

(c) સહકાર

(d) સંસ્કૃતિ

(12) આવક વેપારની શરતોનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો ?

(a) વાઈનર

(b) માર્શલ

(c) પ્રો. ડૉરો

(d) ટાઉસીંગ

(13) લેણદેણની તુલામાં કેટલાં ખાતાં હોય છે ?

(a) એક

(b) બે

(c) ત્રણ

(d) પાંચ

(14) વિનિમય દર એટલે

(a) ચલણનું આંતરિક મૂલ્ય

(b) ચલણનું બાહ્ય મૂલ્ય

(c) નાણાંની કિંમત

(d) વસ્તુની કિંમત

N12-107

November-2014

B.Com., (Sem. -V)

301 : Economics of International Trade

[Max. Marks : 70]

Time : 3 Hours]

1. (A) Explain the comparative cost advantage theory of Ricardo. 6
- OR**
- Discuss Factor Endowment theory of Heckscher – Ohlin.
- (B) Describe the factors affecting International Trade. 4
- OR**
- State the demerits of International Trade.
- (C) Explain the main points of difference between internal and external trade. 4
- OR**
- Explain the concept of absolute cost advantage.
2. (A) What is an offer curve? Explain the offer curve theory of the terms of trade. 6
- OR**
- What is the terms of trade? State the factors affecting terms of trade.
- (B) Discuss the main causes of disequilibrium in the balance of payment. 4
- OR**
- Write a short note on devaluation of currency.
- (C) Briefly explain Prof. Mill's theory of Reciprocal Demand. 4
- OR**
- Differentiate : Balance of Payment & Balance of Trade.

3. (A) What is Free Trade ? Examine the arguments against the free trade. 6
OR
State the meaning and types of Tariffs.
- (B) Write a short note on anti-dumping policy. 4
OR
Examine the argument of infant industry in favour of protection.
- (C) Briefly explain the concept of Import Tariff and Import Quota. 4
OR
Write a short note on optimum tariff.
4. (A) Discuss the merits and demerits of fixed exchange rate system. 6
OR
Discuss critically the purchasing power parity theory of exchange rate.
- (B) State the relation between Exchange Rate and Interest Rate. 4
OR
Write a short note on flexible exchange rate system.
- (C) Differentiate : Gold Import Point and Gold Export Point. 4
OR
How does the inflation affect the exchange rate ?
5. Multiple Choice questions : (MCQ) 14
- (1) Absolute cost advantage theory was propounded by
(a) Ricardo	(b) Marshall
(c) Adam Smith	(d) Mill
- (2) International trade is not possible in a situation of
- Absolute cost difference
  - Comparative cost difference
  - Equal cost difference
  - Zero cost difference

- (3) Who propounded the theory of offer curves ?
- (a) Marshall-Edgeworth (b) Mill
(c) Ricardo (d) Heckscher
- (4) Which factor does not influence the terms of trade ?
- (a) Import (b) Tariff
(c) Devaluation (d) Political Relations
- (5) Who propounded the theory of purchasing power parity ?
- (a) Nurkse (b) Gustav Cassel
(c) Marshall (d) Ricardo
- (6) Who propounded the theory of reciprocal demand ?
- (a) Marshall (b) Mill
(c) Ricardo (d) Taussing
- (7) Automatic adjustment in the balance of payments through income changes has been explained by
- (a) Marshall (b) Samuelson
(c) Keynes (d) Kindleberger
- (8) In which of the following items the Government of India spend the highest rate of subsidy ?
- (a) Petroleum (b) Fertilizer
(c) Cement (d) Car
- (9) Mint Parity theory is valid under
- (a) Goods money (b) Paper money
(c) Gold Standard (d) Credit money
- (10) Which of the following presents a real picture of the overall economy of the country ?
- (a) Balance of trade
(b) Balance of payment
(c) Stock of gold with the country
(d) Currency reserves

- (11) International trade is the outcome of
- (a) Political relationship
  - (b) International division of labour
  - (c) Co-operation
  - (d) Culture
- (12) The concept of income-terms of trade is given by
- (a) Viner
  - (b) Marshall
  - (c) Prof. Dorrance
  - (d) Taussing
- (13) How many accounts are there in the balance of payment ?
- (a) One
  - (b) Two
  - (c) Three
  - (d) Five
- (14) Rate of exchange means
- (a) Internal value of currency
  - (b) External value of currency
  - (c) Price of money
  - (d) Price of commodity